

Bildiyimiz kimi, yanvarın 1-dən ölkəmizdə qüvvəyə minmiş Media haqqında Qanun mətbuat sahəsində fəaliyyətin təşkilati, hüquqi və iqtisadi əsaslarını, həmçinin kütləvi informasiyanın əldə olunması, hazırlanması, ötürülməsi, istehsalı və yayımının ümumi qaydalarını müəyyən edir. Rəsmi sənədin qəbulu bu sahədə mütərəqqi dünya qanunlarına uyğun olaraq, Azərbaycanda hüquqi bazanın daha da təkmilləşdirilməsi məramına xidmət edir.

döyüşlərin aktiv fazasında cəbhə xəttindən təxribat xarakterli məlumatlar yayan "WarGonzo"nun jurnalisti Semyon Peqovdur. Ona qarşı Azərbaycan Respublikasının Cinayət Məcəlləsinin 214-2 (terrorçuluğa açıq çağırışlar), 281.1 (dövlət əleyhinə yönələn açıq çağırışlar) və 318.2-ci (Azərbaycan Respublikasının dövlət sərhədini qanunsuz olaraq keçmə) maddələri ilə cinayət işi başlatılıb.

seçiliyin nəticəsi kimi yaradılmış qondarma "Artsax" rejiminin dəstəklənməsi məqsədilə, guya həmin qurumun müdafiəsi üçün çoxsaylı könüllü erməni gəncin səfərbər olduqlarını bildiren çəkilişlər edib, qanunsuz terrorçu silahlı qruplaşmanın üzvlərindən müsahibələr alıb, bu barədə müəllifi olduğu internet resurslarında çoxsaylı videogörüntülər paylaşılıb. Hətta, Rusiya vətəndaşlarına səslənərək Ermənistanı

lar edilməməlidir. Həmçinin Qanunun 70.1-ci maddəsində göstərilir ki, xarici jurnalistlər Azərbaycan Respublikasının ərazisində fəaliyyət göstərmək üçün əvvəlcədən müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqana (quruma) müraciət etməlidirlər. Onlar müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən razılıq verildikdən sonra fəaliyyət göstərə bilərlər.

"Media haqqında" Qanun Azərbaycan mətbuatının inkişafı üçün yeni imkanlar və mərhələ hesab edilməlidir. Sırf demokratik məzmunu ilə də diqqət cəlb edən qanun media subyektlərinin dəqiq təsnifatını verir və eyni zamanda, jurnalistin sosial portretini müəyyənləşdirən vasitə kimi çıxış edir. Qanunda internet televiziya lisenziya almaq üçün müraciət etməsi məcburi xarakter daşımır. Lisenziya almayan internet televiziya öz fəaliyyətlərini maneəsiz davam etdirə bilərlər. Çap mediası və onlayn media subyektlərinin təsis edilməsi üçün də dövlət orqanlarından icazə tələb olunmur. Bundan əlavə, "vətəndaş jurnalistikası" adlandırılan və peşə olaraq deyil, hobi olaraq həyata keçirilən fəaliyyət bu qanunun təsir dairəsinə daxil deyil. Qanun layihəsinə əsasən Media reyestri yaradılır ki, burada da məqsəd media subyektlərinin sayının müəyyənləşdirilməsi, bununla da media subyektlərinin və onların işçilərinin hüquqlarının müdafiəsi mexanizminin formalaşdırılması, akkreditasiya prosedurunun daha sürətli və səmərəli həyata keçirilməsinin təmin edilməsi, bu sahədə fəaliyyətin stimullaşdırılmasıdır.

Prezident İlham Əliyevin imzaladığı "Azərbaycan Respublikasında media sahəsində islahatların dərinləşdirilməsi haqqında" Fərmana uyğun olaraq, media sahəsində də mühüm islahatlar gedir. Jurnalistlərin, media üzrə ekspertlərin ötən aylarda qanun layihəsinin ictimai müzakirələrində fəal iştirakı bu islahatların vacibliyini, köklü dəyişikliklərə zərurət olduğunu göstərən amil idi. Çünki beynəlxalq birliyin fəal üzvü olan Azərbaycanda bütün sahələr kimi, media da artıq daha müasir, beynəlxalq standartlara uyğunlaşdırıldığı üçün bu sahədə mükəmməl qanunvericilik bazasının formalaşdırılması başlıca şərtidir. Bu baxımdan, qəbul edilmiş yeni qanun mükəmməl hüquqi sənəd kimi mühüm əhəmiyyətə malikdir.

Əli NƏCƏFXANLI,
"Xalq qəzeti"

Yeni Media qanunu qarşımızda geniş üfüqlər açır

Ölkəmizdə qanunvericilik Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası ilə bərabər, ayrı-ayrı sahələri tənzimləyən normativ hüquqi aktlardan, habelə dövlətimizin tərəfdar çıxdığı beynəlxalq müqavilələrdən ibarətdir. Media haqqında qanunun fəlsəfi isə bu sahədə vahid bir sənədə konkret istinadı ehtiva edir.

Media sahəsində fəaliyyətin azadlığı hər kəsin qanuni yolla informasiya axtarmaq, əldə etmək, hazırlamaq, ötürmək, istehsal etmək və yaymaq hüququna dövlət tərəfindən təminat verilməsinə əsaslanır. Əlbəttə, burada başlıca subyekt məhz peşəkar jurnalistika təmsilçiləridir. KİV fəaliyyətinin qanunla tənzimlənməsinin təkmilləşdirilməsi sivil proseslərin göstəricisidir.

Qanunun mahiyyəti jurnalistikanın dövlətdən asılı qulluq sahəsi deyil, məhz sərbəst məslək sahəsi olduğunu təsdiqləmək, bu müstəvidə fəaliyyəti hüquqi cəhətdən təmin etməkdir. Müvafiq maddədə göstərilir ki, jurnalistlər müstəqillik, öz mənafeələrini təmsil edən təşkilatlarda birləşmək, peşə borclarını yerinə yetirərkən şəxsi toxunulmazlıq, şərəf və ləyaqətlərini müdafiə etmək hüquqlarına malikdirlər. Jurnalistlərin peşəkar fəaliyyətinə qanunsuz müdaxilə etmək yolverilməzdir.

Yeni qanunun diqqətçəkən müddəalarından bəzilərinə sərf-nəzər edək. Sənədə jurnalist yazılarına reaksiya vermək üzrə qaydaların təsbiti onun müsbət cəhətlərindəndir. Sırr deyil ki, hələ də ölkəmizdə çoxları təzib, düzəliş və cavab vermək hüququnu düzgün anlamırlar. Bu, bəzi hallarda

etik normaları aşmaq, qarşılıqlı hədə-qorxu, hətta təhqir səviyyəsinə qədər gedib çıxır. Buna yol verilməməsi üçün qanunla media subyekti tərəfindən fiziki şəxsin şərəf və ləyaqətini, fiziki və hüquqi şəxsin işgüzar nüfuzunu ləkələyən, böhtan və təhqir xarakterli məlumatlar yayıldıqda, fikirlər təhrif olunduqda fiziki şəxsin özünün və ya nümayəndəsinin, hüquqi şəxsin rəhbərinin, yaxud səlahiyyətli nümayəndəsinin həmin media subyektiyə bir ay müddətində cavab vermək, habelə media subyektiyə həqiqətə uyğun olmayan məlumatın təzib olunmasını, düzəliş verilməsini, üzr istənilməsinə tələb etmək, yaxud bərbəşə məhkəməyə müraciət etmək hüququ təsdiqlənmişdir.

Qanunun 11-ci maddəsi xarici media nümayəndələrinin Azərbaycan Respublikasının ərazisində fəaliyyəti barədədir. Orada göstərilir ki, ölkəmizdə akkreditasiya olunmuş xarici jurnalistlərin hüquqi statusu və peşə fəaliyyəti Azərbaycan Respublikasının normativ hüquqi aktları və dövlətin tərəfdar çıxdığı beynəlxalq müqavilələrlə tənzimlənir. Bu müddəa ərazi münafiqşələri olan regionlarda daha çox pozulur. Elə Vətən müharibəsi zamanı biz dəfələrlə Rusiya, Fransa və başqa ölkələrdən xarici jurnalistlərin qondarma DQR-ə "partizan" üsulu ilə səfər etdiklərinin şahidi olmuşuq. Erməni media maqnatlarına işləyən, onların pul kisəsindən asılı olan bəzi qulbeçə "press" mənsubları Qarabağdan xeyli qeyri-obyektiv reportaj hazırlayıblar.

Belə üzdənirəq şəxslərin ən fəallarıdan biri

Azərbaycanın Baş Prokurorluğunun araşdırmaları ilə Rusiya Federasiyasının 1985-ci il təvəllüdü bu vətəndaşının Ermənistanda və Azərbaycan Respublikasının işğal olunmuş ərazilərindəki cinayətkar birliyin tərkibində fəaliyyət göstərməsi, "Azərbaycan Respublikasının dövlət sərhədi haqqında" Qanunun və Miqrasiya Məcəlləsinin tələblərinə zidd olaraq, ölkəmizin beynəlxalq səviyyədə tanınmış dövlət sərhədini müəyyən edilmiş sənədlər olmadan, gizli yollarla keçərək Xankəndi şəhəri və işğal altında olan digər yaşayış məntəqələrində olması aşkarlanıb. Semyon Peqov işğal edilmiş ərazilərdə milli ayrı-

kömək üçün döyüş bölgəsinə gəlmələrini təbliğ edən, ərazi bütövlüyümüzün parçalanmasına yönələn açıq çağırışlar edib. Erməni iş adamı Aram Qabrelyanov tərəfindən maliyyələşən bu buyruq qulu qarşısına qoyulan missiyaları yerinə yetirməyə macal tapmadan Qarabağdan qaçıb gedib.

Qanun həm də bu kimi halların qarşısını qətiyyətlə almağa yönəlib. Heç bir vəchlə terrorçuluq, dini ekstremizm, zorakılıq və qəddarlıq təbliğ olunmamalı, habelə terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə, terrorçuluq məqsədilə təlimlərin təşkil edilməsinə və ya keçirilməsinə yönələn məlumatlar yayılmamalı, terrorçuluğa açıq çağırış-